

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

DOI: 10.25140/2410-9576-2022-2(25)-6-19

УДК 339.13:639.3:594.3(7/8+477)

JEL Classification: A13, B21, D20

Вікторія Маргасова

доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: viktoriya.margasova@gmail.com.ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8582-2158>**ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ РАВЛИКІВНИЦТВА
В США ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ**

Анотація. У статті доведено, що галузі аграрного сектору економіки нині посідають провідне місце в національних економіках різних країн, включаючи Україну. Запропоновано ідеї, де інвестиції в галузі сільського господарства можуть мати значний вплив на весь аграрний сектор, зокрема інвестування в інноваційні технології виробництва равликів, включаючи подальші поставки на внутрішній та зовнішній ринки. Обґрунтовано базові індикатори й заходи регулювання в аспекті вивчення досвіду регулювання ринку равликівництва в США. Здійснено наукове обґрунтування заходів ринку продукції равликівництва в США та запропоновано до прикладного застосування основоположні підходи та можливості їх застосування на агропродовольчому ринку в Україні в межах УКТ ЗЕД та КВЕД-2010.

Ключові слова: регулювання; ринок; равликівництво; переробка равликів; інвестиції; агропромисловий комплекс; тваринництво; експорт равликів; інновації; попит, УКТ ЗЕД; сільське господарство; нішевий продукт; КВЕД-2010; пропозиція; геліцекультура.

Табл.: 1. Бібл.: 16.

Постановка проблеми. Галузі аграрного сектору економіки нині посідають провідне місце в національних економіках різних країн, включаючи Україну. Розвиток сектору залежить від різних чинників. Водночас одним із найбільш впливових є регулювання галузевих агропродовольчих ринків. Розвиваючи галузі аграрного сектору економіки, можна досягти позитивних результатів і забезпечити стале зростання сільського господарства та продовольчу безпеку. Один із напрямів, де інвестиції в агропромисловому комплексі матимуть вплив на весь аграрний сектор, є інвестування в технології виробництва равликів, включаючи подальші поставки на внутрішній та зовнішній ринки. Водночас регулювання ринку равликів є досить складним питанням, що потребує виважених рішень. Зважаючи на те, що в більшості країн світу равлики малопопулярний продукт споживання, механізми регулювання для них не є поширеними. Однак у деяких країнах, таких як Франція, Італія та США, равлики є досить популярною

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

стравою і потребують відповідних заходів регулювання та вивчення досвіду експортного потенціалу геліцекультури, можливостей експорту равликів з метою реалізації базових положень у практичній діяльності в Україні в межах дії УКТ ЗЕД та КВЕД-2010.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні аспекти адаптації досвіду регулювання ринку продукції равликівництва в різних країнах останнім часом висвітлюються в наукових працях провідних економістів і науковців. Та все ж значну увагу окресленим актуальним і проблемним питанням часто приділялась увага шляхом висвітлення окремих параметрів розвитку ринку равликівництва. Зокрема, у науковому доробку І. Данілової зосереджено увагу на детальному розгляді розведення равликів у штучних умовах як прибуткового бізнесу в сільському господарстві, про який мало хто знає і, що такий вид діяльності зможе принести багато задоволення та значний дохід [1]. Методичні підходи формування пропозиції при вирощуванні слимака роду *Helix pomatia* в умовах Полісся України розглянули у працях науковці-дослідники В. Бурлака, В. Шевчук, С. Беляєв [3]. Водночас учена-економістка Н. Вдовенко порушила питання еволюції проблемних питань галузевого розвитку та методологізації галузевого державного управління на шляху адаптації економіки до умов та вимог з урахуванням досвіду Європейського Союзу й адаптації методів регулювання при формуванні пропозиції на агропродовольчу продукцію при виведенні її на ринок [4; 6], а також дослідила аграрний сектор економіки в контексті дії нормативно-правових методів регулювання [12], що може бути взято за основу щодо удосконалення чинних принципів, інструментів та методів регулювання розвитку ринку равликівництва в Україні. Питання вивчення та дослідження особливостей структурних змін в економіці, а також визначення їхнього впливу на галузевий розвиток у секторах сільського господарства відображено в роботах К. Наконечної, В. Грановської, В. Крикунової, Н. Коробової [7; 8; 10], С. Петропавловської, В. Земляк [16]. Обґрунтування заходів регулювання ринку продукції равликівництва розглядали у власних працях іноземні вчені, зокрема С. Діал [5], Дж. Теранс [11], Т. Дежан [13], Р. Лаудан [15] та багато інших учених-економістів, науковців і дослідників.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. З ростом популярності равликівництва як галузі, спостерігаються тенденції в потребі ефективного регулювання ринку такої продукції, яке

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

забезпечить стабільність ринку та стимулюватиме подальший розвиток сектору. Одним із ключових аспектів регулювання ринку продукції равликівництва є забезпечення стандартів безпеки та якості продукції. Це можна досягти за допомогою встановлення обов'язкових стандартів, які забезпечать контроль якості та безпеки нішевих продуктів, що надходять на ринок. Також необхідно створити механізми моніторингу та контролювання якості продукції, що дозволить вчасно виявляти порушення та запобігати поширенню ненадійних продуктів на ринку. Крім того, важливо розробити та впровадити механізми стимулювання розвитку галузі равликівництва, такі як підтримка досліджень та інновацій, залучення інвестицій, надання фінансової допомоги для розвитку підприємств і створення сприятливих умов для привабливості галузі для інвесторів. Важливо проводити моніторинг цінової політики на ринку равликівництва, що дозволить визначити оптимальні ціни на продукцію та запобігти маніпулюванню цінами з боку недобросовісних постачальників. Водночас актуальним нині є вивчення досвіду провідних країн світу в регулюванні ринку продукції равликівництва, зокрема в США, та виокремлення можливостей його реалізації в сільському господарстві України. Такі дослідження допоможуть підтримувати ринок на рівні конкурентоспроможності та забезпечити рівновагу між пропозицією та попитом на продукцію равликівництва.

Мета статті. Здійснити наукове обґрунтування заходів регулювання ринку продукції равликівництва в США та запропонувати до прикладного застосування основоположні підходи та можливості їх застосування на агропродовольчому ринку в Україні для залучення інновацій та інвестицій у геліцекультуру в межах дії УКТ ЗЕД та КВЕД-2010.

Виклад основного матеріалу. У результаті проведених досліджень встановлено, що, зокрема, у Європі равлики вирощуються на спеціальних фермах і підлягають контролю якості та безпеки. Наприклад, у Франції равлики, які призначені для споживання і реалізації на ринку, повинні бути вирощені на фермах, які мають спеціальну ліцензію. Такі ферми проходять ретельну перевірку на відповідність стандартам якості та безпеки. Зокрема, проводиться аналіз на наявність бактерій, паразитів, токсинів та інших шкідливих речовин. Усі виробничі процеси на фермах контролюються з метою забезпечення якості продукції равликівництва та зменшення ризику поширення захворювань у споживачів. Водночас у США равлики також підлягають

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

регулюванню. На державному рівні існують спеціальні нормативні документи, які регулюють вирощування та переробку равликів. Зокрема, вимагається дотримання правил з охороною прав довкілля, стандартів якості продукції, а також встановлюється відповідальність за можливі випадки негативного впливу на здоров'я споживачів. Крім того, окремі штати США можуть мати свої власні законодавчі акти, які регулюють вирощування та переробку равликів на території штату. Наприклад, у деяких штатах обмежена кількість равликів, яку можна вирощувати на певну площу землі, або встановлені обмеження на відстань між господарствами з равликами.

Маємо відзначити, що загалом регулювання вирощування та переробки равликів у США для подальшої поставки на ринок спрямоване на забезпечення безпечної та сталої практики, що включає в себе використання екологічно чистих методів, збереження біорізноманіття та забезпечення якості продукту для споживачів. При цьому в США вирощування та переробка равликів регулюється різними законодавчими актами. Серед них доцільно виокремити Закон про безпеку харчових продуктів, Закон про екологічну безпеку. Крім того, урядові органи, такі як Міністерство сільського господарства та Агентство з охорони довкілля, розробляють та впроваджують регуляторні стандарти та програми, які мають на меті забезпечення безпеки та якості продукту, а також збереження довкілля. Крім того, фермери та переробні компанії, що займаються вирощуванням та переробкою равликів, зазвичай мають власні внутрішні стандарти якості та безпеки, які доповнюють вимоги законодавства.

Равлики як смачна страва знайома людям у США, проте має різне походження та культурні звичаї. На південному заході США традиція вирощування та споживання равликів пов'язана з каджунською культурою та кухнею креольських та каджунських страв. Завдяки історії цього регіону, французька кухня стала частиною місцевої культури, а равлики – її невід'ємною складовою. У західних штатах, таких як Каліфорнія та Орегон, равлики виробляють і вживають завдяки ввезенню з європейських країн, зокрема, з Франції та Іспанії. У цьому регіоні вирощування та споживання равликів набуло популярності в 1970-х роках, коли з'явилася перша комерційна ферма з вирощування цих тварин у Каліфорнії. У Каліфорнії равлики стали важливою частиною її кулінарного ландшафту, тому не дивно знайти їх у багатьох ресторанах усюди

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

держави. У північно-східних штатах, таких як Нью-Йорк та Пенсильванія, равлики стали популярними завдяки їхнім європейським корінням, а в Південному регіоні вони займають важливе місце в каджунській кухні та забезпечують місцевих жителів білком. У гірських регіонах Кентуккі равлики стали рятівною їжею для бідних місцевих жителів. Західні штати, такі як Каліфорнія та Орегон, почали вирощувати равликів на початку ХХ століття, коли фермери привезли їх з Європи. Хоча равлики залишаються екзотичним додатком до американської кухні, зростаючий інтерес до кулінарії та світових смаків може привести до більшої популярності цього відомого делікатесу в майбутньому.

На теренах Сполучених Штатів Америки регулювання ринку равликівництва підпадає під низку законодавчих норм як на рівні штату, так і федерального уряду. Реалізація та споживання равликів дозволені, проте, з метою забезпечення безпеки та якості продукту, існують відповідні правила й запроваджуються відповідні регуляторні заходи.

У сфері захисту споживачів та якості продукції закони та правила відіграють важливу роль. З метою запобігання неетичним діям підприємств, які можуть завдати шкоди споживачам або виробляти неякісну продукцію, введені нормативні акти та закони. Ці закони та правила надають споживачам захист, який дозволяє їм мати правильну інформацію про продукти та приймати обґрунтовані рішення. Крім того, ці закони стимулюють підприємства працювати відповідально та етично, що відображається в якості продукції та створенні довіри між споживачем і бізнесом. Нижче наведено декілька прикладів законів і нормативних актів, що створені для захисту споживачів і забезпечення якості продукції:

1. Агентство з контролю якості харчових продуктів та медикаментів (FDA): FDA відповідає за регулювання харчових продуктів, ліків, медичних приладів та інших продуктів. FDA гарантує, що ці продукти є безпечними, ефективними та високоякісними.

2. Положення Федеральної торгової комісії (FTC): Федеральна торгова комісія регулює практику реклами та маркетингу. Федеральна торгова комісія гарантує, що компанії не використовуються неправдиві або оманливі рекламні методи, які можуть завдати шкоди споживачам.

3. Положення Комісії з безпеки споживчих товарів (CPSC): CPSC регулює споживчі товари, щоб гарантувати їх безпечність у використанні. CPSC гарантує, що продукти не становлять ризику травм або шкоди для споживачів.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

4. Норми Агентства з охорони навколишнього середовища (EPA): EPA регулює екологічні питання, пов'язані з продуктами та виробничими процесами. EPA гарантує, що продукти виготовляються та використовуються безпечним для довкілля способом.

5. Правила Управління з охорони праці (OSHA): Управління регулює безпеку на робочому місці. Управління гарантує, що роботодавці забезпечують безпечне та здорове робоче місце для своїх працівників.

6. Закон про чесне пакування та маркування (FPLA): FPLA вимагає, щоб споживчі товари були точно марковані щодо ідентичності продукту, чистої кількості вмісту, а також назви та місця діяльності виробника, пакувальника чи дистриб'ютора. Це гарантує, що споживачі отримують точну та змістовну інформацію про продукти, які вони купують.

7. Закон про гарантії Магнусона-Мосса: цей акт встановлює вимоги щодо гарантій на споживчі товари. Це гарантує, що гарантії легко зрозуміти, що гарантійні умови чітко викладені та що гарантійні вимоги обробляються чесно.

Агентство з контролю якості харчових продуктів та медикаментів (FDA) є відповідальним за забезпечення безпеки та якості харчових продуктів у США, включаючи нагляд за равликами. Це агентство встановлює стандарти для виробництва, обробки та розповсюдження харчових продуктів, та забезпечує виконання правил для забезпечення відповідності цим стандартам. FDA докладає всіх зусиль, щоб захистити споживачів від небезпек, пов'язаних з харчовими продуктами та забезпечити, що продукти, які населення купує, є безпечними та якісними. Агентство з контролю якості харчових продуктів та медикаментів несе відповідальність за контроль якості всіх харчових продуктів, включаючи равликів. Зокрема, FDA вимагає обробки равликів у відповідних приміщеннях з дотриманням високих стандартів чистоти та санітарії. Крім того, утримання та збирання равликів повинні відповідати нормам, що стосуються догляду за тваринами.

FDA має широкі повноваження для контролю ланцюга постачання харчових продуктів, що включає інспекції харчових об'єктів, тестування зразків харчових продуктів на контамінацію та вживання примусових заходів у разі потреби. Одним з найважливіших завдань FDA є забезпечення того, щоб харчові з равликів, відповідали стандартам безпеки та якості. Це досягається шляхом встановлення стандартів для виробництва та обробки равликів, які допомагають знизити ризик виникнення

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

проблем з безпекою та якістю харчових продуктів. Наприклад, FDA встановлює обмеження на використання деяких хімічних речовин і препаратів для обробки равликів, які можуть бути шкідливими для здоров'я споживачів. Однак встановлення стандартів є лише однією частиною роботи FDA з контролю за харчовими продуктами. Агентство також здійснює інспекції харчових об'єктів, таких як підприємства з виробництва та ресторани, для забезпечення відповідності стандартам безпеки та якості. Крім того, FDA тестує зразки харчових продуктів на контамінацію, щоб виявити потенційні проблеми з безпекою та якістю харчових продуктів. Організація здійснює інспекції харчових об'єктів, досліджує зразки продуктів на наявність потенційних загроз, таких як бактерії та токсини, і має повноваження вживати заходів, необхідних для забезпечення безпеки та якості равликів. Як частина цього процесу, FDA тестує зразки харчових продуктів, щоб виявити потенційні проблеми з безпекою та якістю продуктів, включаючи равликів. Завдяки цим заходам споживачі можуть мати впевненість у тому, що харчові продукти, які вони споживають, є безпечними і поживними.

На рівні окремих штатів, таких як Каліфорнія, равлики класифікуються як немісцевий вид та підпадають під дію спеціальних правил з метою запобігання їх інвазивності. У таких штатах імпорт і продаж деяких видів равликів можуть бути обмежені або заборонені. Крім того, можуть існувати місцеві закони, такі як закони про зонування, які регулюють роботу равликових ферм або обмежують продаж равликів у певних областях. Незважаючи на те, що равлики продовжують бути дозволеним харчовим продуктом у США, цей ринок залишається відносно малим і нішевим. Такі регуляції та обмеження, які регулюють продаж та споживання равликів, забезпечують безпеку та якість, але також можуть викликати додаткові виклики для виробників та продавців равликів, особливо в штатах зі складними правилами та обмеженнями. Однак загалом регулювання ринку равликів у США допомагає забезпечити безпеку та якість продукту для споживачів. Незважаючи на це, равлики залишаються нішевим продуктом на ринку харчової промисловості в США. Хоча равлики не є популярним харчовим продуктом у США, проте зросла зацікавленість у міжнародній кухні, що може привести до зміни вимог і правил, пов'язаних із розведенням і продажем равликів. Незважаючи на відсутність федеральних норм, деякі штати мають свої закони щодо цього питання. Наприклад, у Каліфорнії

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

фермерам, які вирощують равликів, потрібна ліцензія на продаж продукту, а також дозвіл на переміщення равликів з одного місця в інше. У Луїзіані, де равлики є традиційною стравою, діють власні правила щодо їх збирання та продажу, зокрема, фермерам потрібен дозвіл на розведення і вилов равликів для подальшої реалізації на агропродовольчому ринку. У багатьох інших штатах немає спеціальних правил, але фермерам доводиться дотримуватися загальних вимог щодо безпеки та гігієни харчових продуктів. Слід зауважити, що на державному рівні існують певні правила, які забезпечують безпеку та якість равликів, які продаються для споживання людиною. І враховуючи зростаючий інтерес до екзотичної їжі та страв міжнародної кухні, можливо, що в майбутньому ринок равликівництва стане більш стандартизованим як на державному, так і на федеральному рівнях (див. табл.).

Таблиця

**Адміністративно-правові заходи регулювання
ринку равликівництва в США**

Штат	Заходи/Правове регулювання
Каліфорнія	Фермери обов'язково мають отримати ліцензію на продаж равликів від Департаменту продовольства та сільського господарства Каліфорнії та дотримуватися діючих правил транспортування равликів
Луїзіана	Фермери повинні отримати дозвіл від штату на збирання та продаж равликів. Важливо дотримуватися вказівок щодо розміру та кількості равликів, які можна виловлювати
Нью-Йорк	Немає спеціальних правил щодо розведення та продажу равликів, але фермери повинні дотримуватися загальних правил, пов'язаних із гігієною харчових продуктів та їх безпекою і якістю
Пенсільванія	Відсутні спеціальні правила щодо розведення та реалізації равликів на ринку, але фермери мають дотримуватися загальних правил, пов'язаних із безпекою та гігієною харчових продуктів

Джерело: розроблено авторкою за даними [2; 9; 14; 15].

На відміну від країн Європи та Азії, Сполучені Штати Америки не мають федеральних законів, які регулюють продаж і вживання равликів. Однак деякі штати встановлюють свої правила та стандарти, що регулюють збір, вирощування та обробку равликів. Наприклад, у штаті Каліфорнія діє програма щодо регулювання вирощування та продажу равликів. Згідно з правилами програми, равлики повинні бути вирощені у спеціальних умовах і під контролем відповідних відомств, щоб

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

забезпечити їх безпечність для споживачів. У межах програми встановлені стандарти, які регулюють процес вирощування, зберігання та транспортування равликів. Деякі інші штати, такі як Луїзіана та Флорида, дозволяють вилов равликів з природного середовища для подальшого використання в харчовій промисловості. Проте, існують правила та обмеження щодо кількості та розміру вилучених равликів, щоб забезпечити сталість та збереження популяції цих тварин у природі. За останні роки популярність равликів серед американських споживачів зростає, і це призвело до збільшення обсягів вирощування та продажу равликів у багатьох штатах. У зв'язку з цим деякі організації та відомства пропонують встановити федеральні стандарти і правила щодо вирощування та обробки равликів, щоб забезпечити безпеку та якість продукту для споживачів і збереження біорізноманіття в природі. Водночас отримання ліцензії для поставки на ринок равликів у США є складним і довготривалим процесом, оскільки ця діяльність регулюється двома урядовими органами: Міністерством сільського господарства США та Агентством з контролю якості харчових продуктів та медикаментів. Першим кроком у процесі отримання ліцензії є отримання дозволу від Служби інспекції здоров'я тварин і рослин Міністерства сільського господарства США. Цей дозвіл дозволяє ввозити та переміщувати живих равликів між штатами, оскільки равлики можуть бути потенційними переносниками шкідників і хвороб. Після отримання дозволу від Міністерства сільського господарства США, особи або підприємства, які хочуть продавати равликів, повинні отримати ліцензію від Агентства з контролю якості харчових продуктів та медикаментів. Цей процес включає в себе подання документації та проходження інспекції відповідних приміщень, обладнання. Агентство з контролю якості харчових продуктів та медикаментів також встановлює стандарти для виробництва та обробки равликів, щоб забезпечити безпеку та якість продукту для споживачів. Крім того, для отримання ліцензії на продаж равликів у США також необхідно дотримуватися інших вимог і стандартів. Наприклад, равлики повинні бути вирощені та перероблені у відповідних умовах із дотриманням стандартів здоров'я тварин і харчової безпеки. Також потрібно дотримуватися правил маркування та пакування продукту. Отримання ліцензії, як регуляторного інструменту моніторингу, на продаж равликів у перспективі може бути важливим кроком для підприємств, які

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

прагнуть розширити свій бізнес та привабити нових клієнтів, але цей процес вимагає застосування ряду регуляторних інструментів і організаційних заходів, щоб забезпечити контроль за ввезенням та переміщенням живих равликів і їх поставки на ринок.

Висновки і пропозиції. Таким чином, закони та нормативні акти, які встановлюються для захисту споживачів і забезпечення якості продукції, мають надзвичайно важливу роль у суспільстві, включаючи Україну. Вони забезпечують споживачам необхідну інформацію та захист, щоб приймати обґрунтовані рішення про продукти, які вони купують і використовують. Крім того, ці закони та нормативні акти стимулюють підприємства працювати відповідально та етично, що сприяє створенню довіри між бізнесом і споживачем продукції равликівництва. Можна зробити висновок, що ці закони, нормативні акти є невід'ємною частиною системи регулювання ринку равликівництва в США, яка допомагає забезпечувати належний рівень захисту споживачів та якості продукції равликівництва і можуть бути взяті до уваги для застосування в Україні в рамках дії УКТ ЗЕД та КВЕД-2010. Ми маємо всі підстави акцентувати увагу на важливості подальших досліджень для розроблення та впровадження механізмів стимулювання розвитку галузі равликівництва, включаючи державну підтримку досліджень та інновацій, залучення інвестицій, надання фінансової допомоги для розвитку підприємств і створення сприятливих умов для привабливості галузі равликівництва для інвесторів.

Список використаних джерел

1. Данілова І. С. Геліцекультура як новий перспективний напрямок сільського господарства в Україні / І. С. Данілова // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького. Серія: Сільськогосподарські науки. – 2022. – Т. 24, № 97. – С. 44–47. – DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9707>.
2. The Import Alert for Snails [Electronic resource] // Food and Drug Administration (2019). – Assesses mode: <https://www.fda.gov/inspections-compliance-enforcement-and-criminal-investigations/import-alerts/import-alert-16-81>.
3. Бурлака В. А. Вирощування слимака роду *Helix pomatia* в умовах Полісся України / В. А. Бурлака, В. Ф. Шевчук, С. М. Беляєв // Еколого-функціональні та фауністичні аспекти досліджень молюсків, їх роль у біоіндикації стану навколишнього середовища : збірник наукових праць. – 2004. – С. 15–17.
4. Вдовенко Н. М. Методологізація галузевого державного управління на шляху адаптації економіки до умов та вимог Європейського Союзу / Н. М. Вдовенко // ScienceRise. – 2015. – № 5/3 (10). – С. 39–44.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

5. Dyal S. D. Snail farming for food, fuel and pharmaceuticals / S. D. Dyal // *Journal of the Science of Food and Agriculture*. – 2017. – Vol. 97(4). – Pp. 1049–1054.
6. Вдовенко Н. М. Еволюція теоретичних концепцій щодо забезпечення конкурентоспроможності галузей національної економіки / Н. М. Вдовенко, С. С. Шепелєв // *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. – 2017. – Т. 22, Вип. 11 (64). – С. 49–54.
7. Грановська В. Г. Організаційні трансформації в аграрному секторі економіки України / В. Г. Грановська, В. М. Крикунова // *Економіка АПК*. – 2018. – № 3. – С. 63–74.
8. Vdovenko N. M., Korobova N. M. Methods of state regulation of agricultural sector in terms of the orientation of the economy to safety and quality standards. *Wspolraca Europejska*. – 2015. – № 3 (3). – Vol. 3. – С. 68–80.
9. Food Safety Modernization Act. Silver Spring // FDA. – MD : U.S. Food and Drug Administration, 2021.
10. Вдовенко Н. М. Особливості структурних змін в економіці України / Н. М. Вдовенко, К. В. Наконечна // *Економіка АПК*. – 2018. – № 9. – С. 56–61.
11. Terance J. Federal Regulation of the Snail Industry. *Centner / J. Terance // Florida Entomologist*. – March 2018. – Vol. 101, Issue 1.
12. Вдовенко Н. М. Аграрний сектор економіки у контексті дії нормативно-правових методів регулювання [Електронний ресурс] / Н. М. Вдовенко // *Економіка. Управління. Інновації*. – 2014. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_2_12.
13. Snails as bioindicators of soil contamination by trace elements / Dejean T., et al. // *Chemosphere*. – 2016. – Vol. 163. – Pp. 536-543.
14. Snail Farming: An Overview [Electronic resource] / United States Department of Agriculture. – 2020. – Assesses mode: <https://www.usda.gov/media/blog/2020/06/04/snail-farming-overview>.
15. Laudan R. Edible Snails in the United States: A Primer for Restaurants and Suppliers / R. Laudan // *Gastronomica: The Journal of Critical Food Studies*. – United States Department of the interior / Walter J. Hickel, secretary. Leslie L. Glasgow, Assistant Secretary for Fish and Wildlife and Parks Fish and Wildlife Service, 2016. – Vol. 16, Issue 3. – Pp. 7.
16. Петропавловська С. Є. Оцінка інфраструктури ринку геліцекультури та можливостей реалізації експортного потенціалу / С. Є. Петропавловська, В. О. Земляк // *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. – 2019. – Вип. 3 (20). – С. 115–120.

References

1. Danilova, I. (2022). Helitsekultura yak novyi perspektyvnyi napriamok silskoho gospodarstva v Ukraini [Heliceculture as a new promising direction of agriculture in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterynarnoi medytsyny ta biotekhnologii imeni S. Z. Gzhytskoho. Serii: Silskohospodarski nauky – Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Agricultural Sciences*, 24(97), 44–47. <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9707>.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

2. Food and Drug Administration. (2019). The Import Alert for Snails. <https://www.fda.gov/inspections-compliance-enforcement-and-criminal-investigations/import-alerts/import-alert-16-81>.

3. Burlaka, V.A., Shevchuk, V.F., & Beliaiev, S.M. (2004). Vyroshchuvannia slymaka rodu *Helix pomatia* v umovakh Polissia Ukrainy [Cultivation of snails of the genus *Helix pomatia* in the conditions of the Polissia of Ukraine]. *Ekolooho-funktsionalni ta faunistychni aspekty doslidzhen moliuskiv, yikh rol u bioindykapii stanu navkolyshnoho seredovyscha – Ecological, functional and faunal aspects of mollusk research, their role in the bioindicability of the state of the environment*, 15–17.

4. Vdovenko, N.M. (2015). Metodolohizatsiia haluzevoho derzhavnoho upravlinnia na shliakhu adaptatsii ekonomiky do umov ta vymoh Yevropeiskoho Soiuzu [Methodology of sectoral state administration on the path of adapting the economy to the conditions and requirements of the European Union]. *ScienceRise*, 5/3(10), 39–44.

5. Dyal, S.D. (2017). Snail farming for food, fuel and pharmaceuticals. *Journal of the Science of Food and Agriculture*, 97(4), 1049–1054.

6. Vdovenko, N.M., & Shepelyev, S.S. (2017). Evoliutsiia teoretychnykh kontseptsii shchodo zabezpechennia konkurentospromozhnosti haluzei natsionalnoi ekonomiky [Evolution of theoretical concepts regarding ensuring competitiveness of branches of the national economy]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomika – Herald of Odesa National University. Series: Economy*, 22(11(64)), 49–54.

7. Hranovska, V.H., & Krykunova, V.M. (2018). Orhanizatsiini transformatsii v ahrarnomu sektori ekonomiky Ukrainy [Organizational transformations in the agrarian sector of the economy of Ukraine]. *Ekonomika APK – Economics of APC*, (3), 63–74.

8. Vdovenko, N.M., & Korobova, N.M. (2015). Methods of state regulation of agricultural sector in terms of the orientation of the economy to safety and quality standards. *Wspolraca Europejska*, 3(3), 68–80.

9. FDA. (2021). Food Safety Modernization Act. Silver Spring, MD: U.S. *Food and Drug Administration*.

10. Vdovenko, N.M., Nakonechna, K.V. (2018). Osoblyvosti strukturnykh zmin v ekonomitsi Ukrainy [Peculiarities of structural changes in the economy of Ukraine]. *Ekonomika APK – Economy of APC*, 9, 56–61.

11. Terance, J. (March 2018). Federal Regulation of the Snail Industry. *Centner. Florida Entomologist*, 101(1).

12. Vdovenko, N.M. (2014). Ahrarnyi sektor ekonomiky u konteksti dii normatyvno-pravovykh metodiv rehuliuвання [Agrarian sector of the economy in the context of the action of normative and legal methods of regulation]. *Ekonomika. Upravlinnya. Innovatsiyi – Economy. Management. Innovations*, (2). http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2014_2_12.

13. Dejean, T. et al. (2016). Snails as bioindicators of soil contamination by trace elements. *Chemosphere*, 163, 536-543.

14. United States Department of Agriculture. (2020). Snail Farming: An Overview. <https://www.usda.gov/media/blog/2020/06/04/snail-farming-overview>.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

15. Laudan, R. (2016). Edible Snails in the United States: A Primer for Restaurants and Suppliers. *The Journal of Critical Food Studies*, 16(3), 7.

16. Petropavlovska, S.Ye., & Zemliak, V.O. (2019). Otsinka infrastruktury rynku helitsekultury ta mozhlyvostei realizatsii eksportnoho potentsialu [Evaluation of the infrastructure of the heliceculture market and the possibilities of realization of the export potential]. *Skhidna Yevropa: Ekonomika, biznes ta upravlinnia – Eastern Europe: Economics, business and management*, 3(20), 115–120.

Отримано 01.10.2022

UDC 339.13:639.3:594.3(7/8+477)

JEL Classification: A13, B21, D20

Viktoriiia Marhasova

*Doctor of Sciences in Economics, Professor, Vice Rector on Scientific Work
Chernihiv Polyethnic National University (Chernihiv, Ukraine)*

E-mail: viktoriya.margasova@gmail.com.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8582-2158>

**EXPERIENCE REGULATING THE MARKET
OF SNAIL PRODUCTS IN THE USA AND THE POSSIBILITY
OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE**

Abstract. *The article proves that the branches of the agrarian sector of the economy now occupy a leading place in the national economies of various countries, including Ukraine. Scientific and practical explorations of finding ways of regulatory aspects of industry regulation have been conducted, and it has also been noted that the agrarian sector of the economy now occupies a leading place in the national economies of various countries, including Ukraine. The development of the sector depends on various factors. It is substantiated that one of the most influential is the regulation of sectoral agro-food markets. By developing branches of the agrarian sector of the economy, it is possible to achieve positive results and ensure sustainable growth of agriculture and food security. One area where investments in agriculture can have a significant impact on the entire agricultural sector is investing in snail production technologies, including onward supply to domestic and foreign markets. At the same time, the regulation of the snail market is a rather complex issue that requires balanced decisions. Given the fact that in most countries of the world snails are not a popular consumer product, regulatory mechanisms for them are not widespread. However, in some countries, such as France, Italy and the USA, snails are quite a popular dish and require appropriate regulatory measures and the study of the experience of the export potential of heliceculture, the possibilities of exporting snails in order to implement the basic provisions in practical activities in Ukraine. Ideas where investments in the field of agriculture can have a significant impact on the entire agricultural sector are proposed, namely investing in innovative technologies for the production of snails, including further deliveries to domestic and foreign markets. The basic indicators and measures of regulation in the aspect of studying the experience of management and regulation of the snail farming market in the USA are substantiated. Scientific substantiation of measures*

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

for the market of snail farming products in the USA has been carried out, and fundamental approaches and opportunities for their application in the agro-food market in Ukraine have been proposed for practical application within the framework of UCT ZED and KVED-2010.

The basic component indicators of economic efficiency are proposed and adapted. It is substantiated that these indicators should be applied to various branches of the national economy, since they are in the system of general economic categories and are suitable for adaptation in the implementation of any type of entrepreneurial and economic activity. It is proposed to create mechanisms for monitoring and controlling the quality of products, which will allow timely detection of violations and prevent the spread of unreliable products on the market. Attention was focused on the importance of developing and implementing mechanisms for stimulating the development of the snail farming industry, such as supporting research and innovation, attracting investments, providing financial assistance for the development of enterprises and creating favorable conditions for the attractiveness of the industry for investors.

Key words: regulation, market; snail farming; snail processing; investment; agro-industrial complex; animal husbandry; snail export; innovations; demand; UKT ZED; agriculture; niche product; KVED-2010; offer; heliceculture.

Table: 1. References: 16.

Бібліографічний опис для цитування:

Маргасова В. Досвід регулювання ринку продукції равликівництва в США та можливості його реалізації в Україні. *Науковий вісник Полісся*. 2022. № 2(25). С. 6-19.